

EL

MAGAZÍN

Divendres, 24 d'abril de 2020

**GEMMA
RUIZ PALÀ**

**"La cultura sempre és
del primer que es prescindeix"**

MÚSICA

Tres músics publiquen llibres amb una mateixa editorial coincidint amb Sant Jordi

TECNOLOGIA

El misteri dels bots que donaven suport al Ministeri de Sanitat a Facebook

ECONOMIA

Crítiques als bancs per la seva gestió dels avals públics a empreses en dificultats

AMANDO FORROLLA

ENTREVISTA

GEMMA RUIZ PALÀ

“La nostra educació es basa en l'extracció de materials i persones”

Estàvem acostumats a veure la periodista sabadellenca Gemma Ruiz Palà relatant les cròniques culturals a TV3, la casa on treballa des dels 21 anys, fins que el 2016 va publicar 'Argelagues', un èxit editorial que la va mostrar també com una escriptora que ha vingut per quedar-se. Ara és redactora en cap. Paral·lelament, acaba de publicar 'Ca la Wenling', una història en què la protagonista no forma part de les arrels de l'autora sinó que és algú que ha vingut de l'altra punta de món, concretament de la Xina, a la recerca d'un futur millor. Ruiz Palà ha volgut homenatjar aquestes heroïnes que no duen capa ni espasa. Les que fan aquesta aposta de vida immensa, sense homenatges ni medalles.

Text: R. Banyeres
Fotografia: Amando Forrolla

Igual com moltes companyes seves de TV3, ella signa amb els dos cognoms, així que aquí ho hem volgut mantenir. La periodista Gemma Ruiz Palà (Sabadell, 1975) acaba de publicar la seva segona novel·la, *Ca la Wenling*, que tot apunta que tindrà tan bona acollida com el seu debut literari, *Argelagues*. També en aquest llibre les dones són el fil conductor i, a més, en un espai tan feminitzat com una perruqueria i on fer-se la manicura és un moment de desconexió. I ho fa a través d'una protagonista que ha vingut de la Xina per construir-se una nova vida. La casualitat ha volgut que la publicació de *Ca la Wenling* coincidís amb l'arribada del coronavirus a Catalunya, quan s'assenyala amb el dit la comunitat xinesa. Una excusa per parlar també amb ella del racisme i classisme implícit que plasma la novel·la i del paper dels mitjans.

Qui és la Wenling?

La Wenling pot ser moltes persones que coneixem. Qui ens està servint un tallat, ens pesa la fruita, ens fa una permanent o una manicura, perquè són molts els pobles de Catalunya on hi ha veïns que van venir de la Xina. Per tant, són tota aquesta sèrie de persones que, si ens escarrassem a conèixer, en podem descobrir tota l'èpica, la dignitat i l'honor que porten associat a la seva aposta de vida, que no és altra que migrar. Marxar d'un lloc i fer el tot pel tot i jugar-se-la.

En el fons és una heroïcitat.

Ho deia a *Argelagues* i ho repeteixo. Hauríem de revisar els conceptes d'èpica i d'heroïcitat. Evidentment, el relat l'escriuen els vencedors i també són els

homes respecte a les dones. Això fa que el relat cultural que ens arriba, el que decideix quines històries són prioritàries o protagonistes, secundàries o subalternes, l'han escrit, pintat i guionitzat els homes. L'èpica sempre està associada a aquesta masculinitat. No sé qui té més èpica, si un pobre noi que va anar a lluitar a la II Guerra Mundial o una dona que travessa mig món i es construeix una nova identitat i una nova vida. I tot, sense que ningú li reti cap homenatge.

Que l'escenari principal de la novel·la sigui una perruqueria és totalment intencionat?

Sí. Com a espai eminentment feminitzat ha rebut sempre un cert menyspreu, sobretot en la ficció. M'agradava posar-lo perquè es veiessin les històries tremendes que hi poden sorgir. També la sororitat, aquell poder de les dones quan se senten en un espai segur, s'activen les confidències i la força. Al llibre em pregunto per què un bar o una cocteleria tenen un glamur associat de ser un lloc on es dirimeixen grans qüestions i els homes es miren a la cara i amb un glop de whisky arreglen el món. En canvi, a una perruqueria s'hi associa xafarderia.

Som encara massa poc conscients de la contribució de les dones a la societat?

Totalment, encara que vivim un moment en què estem posant consciència. Per exemple, penso en la Viquipèdia, que ara fa la secció Viquidones, on cada cop hi ha més biografies de dones rellevants. Parlant en termes històrics, fa dos dies que les dones han tingut accés a la universitat. Arreu del món encara n'hi ha moltes que no tenen accés a l'educació, ja no només per pobresa, sinó per masclisme i misogínia. Fins fa dos dies no hem pogut explicar la nostra contribució, tot i que, si grates, sempre hi ha una dona que ho va fer possible. Per exemple, la científica computacional i matemàtica Margaret Hamilton va ser la responsable d'ajudar en el desenvolupament pioner del programari de direccionament de la nau Apolo, anava els diumenges a millorar aquell ordinador perquè la nau tingués èxit. Però a la història han quedat els passos que van fer els homes a la Lluna. Això ocorre en tot, la nostra història ens ha estat explicada només amb una mà i un peu. Falta l'altra mà, l'altre peu i l'altra part de cervell.

El llibre és també un al·legat contra el racisme i el classisme.

I tant. Ho admitem o no, vivim en una societat amb molt classisme. No és el mateix la mirada que es projecta a un jugador africà de futbol que a un noi que remena un contenidor. Un tipus de negoci com el de la Wenling no necessita una gran inversió econòmica ni en coneixement de la llengua i, per tant, és lògic que molts d'aquests llocs els ocupin gent que ve de fora, de Filipines, Xina, Vietnam... i la mirada no només és racista, sinó també classista. No deixen de ser aquests llocs que el colonialisme va arrasar despectivament, tant en matèries primeres com en persones. I encara tenim la mentalitat colonial. És a dir, la nostra educació es basa en el colonialisme i l'extracció de matèries i persones. I, és clar, la mirada és aquesta.

La casualitat ha fet que el seu llibre sortís a la venda coincidint amb l'arribada del coronavirus a Catalunya. Ha posat de manifest el racisme latent de què parlava?

En molts llocs d'Europa han agredit gent per tenir un aspecte que podia recordar algú d'origen asiàtic. Aquí no ha passat tant i espero que continuï així. És molt trist que al segle XXI, amb la informació que tenim, passi una cosa com aquesta. Potser la fem malament, aquesta informació.

Com a periodista, com creu que s'ha tractat?

És molt fàcil que una cosa així se'ns escapi de les mans. No podem perdre el nord i potser entre tots l'hem perdut una mica, però no ens ho podem permetre. Hem d'escoltar més les veus expertes, contextualitzar, no deixar de dir mai l'edat de les persones que moren, perquè acostumen a tenir més de 70 o 80 anys i altres patologies. Les dades objectives indiquen que hem de tenir calma. És quelcom molt lla-

“A l'hora d'informar sobre el coronavirus no podem perdre el nord i, entre tots, potser ho hem fet una mica. No ens ho podem permetre”

“Hauríem de revisar els conceptes d'èpica i heroïcitat”

miner per fer periodisme de boc gros, però no hi hem de caure.

Com a periodista cultural, diria que la cultura en aquest país té el reconeixement que es mereix?

Com a país no tenim la cultura en primer pla, associada a l'educació, com per exemple passa a França amb les lleis d'excepció cultural. Els que no la tenen associada a l'educació, a la formació de l'esperit crític i de l'aliment de l'ànima, sempre coixegen, i això ens passa. Quant als mitjans, està clar que la precarització ha fet saltar periodistes i espais, i la cultura sempre és del primer que es prescindeix. Sempre hi hauria

d'haver informació de literatura, art... però no és així. Tot plegat fa que el panorama cada cop sigui més just.

Què diria a algú que només s'informa a través de les xarxes?

Depèn de l'ús que en fes. Ara hi ha articles i entrevistes en profunditat que només pots trobar en digital. Jo me n'envio molts al correu. I segueixo els mitjans a través de Twitter. Si algú hi troba els seus punts d'interès ben treballats, és un plaer. L'únic és que, a vegades, el cop de titular fa que et creïs una falsa il·lusió d'informació, que si no hi ha més context queda coixa.

OPINIÓ

Llorenç
Capdevila

DE REÜLL

Ni oblit ni perdó

És possible que la justícia, a Espanya, sigui realment imparcial davant de casos de manual on hi ha un delictes clar, una pena corresponent establerta en el Codi Penal i un tribunal capaç de jutjar-ho sense vincles ideològics, ni morals, ni empàtics amb cap de les parts. És possible. Però si no es donen tots aquests factors alhora, l'experiència demostra que la imparcialitat no hi és, especialment quan les parts mantenen posicions ideològicament allunyades. I quan això passa, no costa gaire comprovar per quina tendència ideològica acostuma a mostrar les seves simpaties (en forma de sentència) la justícia espanyola. Ho hem vist amb el judici del procés (condemna desproporcionada per a independentistes que van organitzar un referèndum). Ho hem vist en el judici als joves d'Altsasu (condemna desproporcionada per a desafectes que, en un bar, van barallar-se amb guàrdia civils fora de servei). I ho vam veure, però amb un resultat invers, amb la condescendència amb què van ser tractats els neonazis que van assaltar la Fundació Blanquerna (suspensió de penes de presó als condemnats) i, sobretot, fa 25 anys, en el judici contra cinc joves d'ideologia feixista per l'assassinat de Guillem Agulló (llibertat o condemna suau per a simpatitzants i militants de la ultradreta). Han passat 27 anys des que una colla de xicots vinculats a l'agrupació neonazi Acción Radical van reconèixer

Reconstrueix la història de l'assassinat, les reaccions i el judici on es va intentar criminalitzar la víctima

Guillem Agulló (antifeixista, antiracista i independentista a qui tenien vist de Burjassot) a l'autobús que els duia a Montanejos, on, al cap d'uns dies, en un carreró, el van apallissar i li van clavar una navalla al cor. La novel·la *Guillem* (Amsterdam, 2020), de Núria Cadenes, reconstrueix la història de l'assassinat, les reaccions i el judici on (gràcies a una estratègia de defensa manipuladora i la complicitat del diari *Las Provincias*) es va

intentar criminalitzar la víctima i, en canvi, la ultradreta nazi va quedar del tot impune. És una novel·la documental, un mosaic que combina narració, testimonis, retalls de premsa, informes policials... Un format literari original que presenta la veritat amb curesa, tal com raja, i que absorbeix el lector amb una trama que, tot i conèixer d'antuvi el desenllaç, colpeix en el més profund de les entranyes. L'objectiu és denun-

ciar la impunitat amb què actuava (i actua) l'extrema dreta a casa nostra, amb la complicitat de la policia i d'alguns mitjans, però també retrata la lluita antifeixista, de la qual la mort de Guillem ha esdevingut un símbol. El resultat, a més, demostra que una bona obra literària (amb potència argumental, narració valenta i estil arriscat) no ha d'estar renyida amb el compromís i la denúncia.

Xavier Menós

DE PAS

Confinats

En moments d'incertesa, m'agrada tancar els ulls i viatjar a la meua infantesa. M'agrada sentir com abraço el meu padrí Francisco damunt d'una motocicleta color vi metal·litzat mentre creuem els camps florits de Sudanell. Escolto la seva veu mentre m'ensenya a comptar "un, dos, tres, quatre...". Des del pont elevat d'una autopista m'assenyales els cotxes multicolors que es dirigeixen a un lloc màgic anomenat Barcelona on el mar –un canal de Seròs infinit ple de vaixells de pescadors– que, com m'explicaves, era tan blau com els meus ulls. Si em concentro puc escoltar la ràdio del meu avi Antón al Soleràs i sentir l'olor, només obrir la porta d'un Renault 5, de l'olivada de la Cooperativa.

També puc veure la meua àvia Maria asseguda en una butaca al costat de la finestra. Des de la meua memòria l'espio mentre espera fent ganxet que arribi un cotxe blanc que ha passat de l'exuberància dels camps de regadiu a la bellesa

serena dels camps d'olivers i ametllers. Em nego a posar-me trist o a caure en la desesperació mentre llegeixo les últimes novetats de la crisi del coronavirus. El present m'espanta i el refugi del passat es converteix en una llar de foc imaginària on l'escalfor de les memòries em fan sobreviure el present. Ja sense tancar els ulls, només amb l'estímul generat pel tecleig de l'escriptura d'aquest article, puc veure la finestra plena de flors que amb tanta precisió cuidava l'àvia Ramona. Era massa petit per valorar la seva bellesa però sempre que veig un quadre de Monet, amb l'efervescència multicolor de la natura, no puc deixar de pensar en els geranis, les petúnies i els pensaments que en plena primavera convertien un balcó a peu de carrer en un calidoscopi vegetal.

Trenta-vuit anys més tard em refugio en la memòria i en la lectura. Llegeixo *La història del silenci* d'Alain Corbin i no paro de subratllar frases que oblidaré passats uns dies. "Només el silenci

permet escoltar l'altre", va escriure Pascal Quignard, i el silenci del meu pis de Barcelona em permet escoltar els fantasmes del passat. Veus llunyanes i frases que he sentit als meus pares i padrins i que m'han quedat tatuades a la memòria amb molta més permanència que els pigments de plata que fan possible les imatges familiars guardades en un àlbum de fotos que vaig decidir personalitzar quan era petit, afegint cites i comentaris amb una cal·ligrafia maldestra emprant un bolígraf de color blau.

Ionesco va escriure que "la paraula impedeix parlar al silenci". Una de les conseqüències d'aquest confinament serà la idea de conuiu amb un nou company de pis: el silenci. Un silenci que ens parla i ens espanta a parts iguals. Un silenci que ens obre la porta a recordar i a pensar. Un silenci que fa que ens confrontem amb el nostre passat, present i futur. Un silenci forçat per un virus que ens fa recordar el silenci de la nostra mortalitat.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

La batalla pel relat

Resulta força evident que l'epidèmia actual ho està sacsejant gairebé tot en el nostre món, i les certeses que crèiem tenir han esdevingut fràgils i mudables. Assistim a una escenificació tràgica de les nostres debilitats, ja siguin sanitàries, econòmiques, polítiques o socials. Les coses ha resultat que no eren ben bé com crèiem, però encara menys el futur serà allò que ens pensàvem que seria. La incertesa ha esdevingut la sensació dominant. És fàcil de llegir aquests dies plantejaments benintencionats que afirmen que després d'això farem un *reset*, canviant la nostra societat de prioritats i centrant-nos en el que és elemental; creuen que construirem un demà fonamentat en la solidaritat i el bé comú, basant-nos en una societat empoderada i exigent. Somric. Obvien que els interessos socials contraposats, les dinàmiques de l'economia que aprofundeixen en la desigualtat o bé el debilitament dels sistemes democràtics en què estàvem immersos ben probablement continuaran i, segurament, amb més ímpetu que mai.

Els pensadors o simples opinadors econòmics especulen aquests dies sobre la profunditat de l'escenari del camp de batalla, i solen fer-ho en els termes de sempre, centrats en la figura totèmica del PIB, un indicador que, com em sembla que hem dit altres vegades, informa sobre fluxos quantitativs, però que no diu res sobre el benestar o les característiques qualitatives de l'economia. Es

debat molt sobre si a la sortida del confinament la recuperació serà immediata en forma de V o bé la recuperació tardarà i l'evolució serà en forma de U. També hi ha qui, fent servir la imaginació, parla d'un estancament que crearia la figura del logo de Nike.

Com va passar amb la crisi del 2008, la guerra que vindrà, extraordinàriament virulenta en el terreny comunicatiu i de les idees, versarà sobre quin relat del que ha passat s'imposa, quina visió estableix, quines han estat les causes i quines han de ser les conseqüències. Com deia el darrerament recuperat pensador italià Antonio Gramsci, en qualsevol context i circumstància històrica, les veritables batalles són les que es lliuren per establir l'hegemonia cultural. I justament com vam viure ara fa més de deu anys amb la crisi econòmica, no podem donar per fet que les febleses evidenciades per un sistema econòmic disfuncional ens portaran inexorablement a la recuperació del millor de l'estat del benestar, cap a un sistema econòmic més just, a posar un cert ordre en un mercat descontrolat i hegemonitzat per les fiances, a prioritzar tot allò que signifiqui major cohesió de la societat. El relat sobre la crisi del 2008 el van acabar per imposar els mateixos que havien creat les condicions perquè es produís: austeritat, prioritat de control del dèficit i el deute, desregular el mercat laboral, major individualisme, identificar les estructures estatals com

a ineficients, els pecats han de comportar penitències, la democràcia entesa i reduïda únicament als processos electorals...

Semblaria que ara, de nou, hi ha sòlids arguments per defensar allò que és comú i mancomunat enfront d'allò que és particular i egoista, l'extraordinari paper que han de jugar la sanitat i un sistema de serveis públics ben dotats i finançats, una fiscalitat progressiva i adequada per mantenir les xarxes de provisió de seguretats que ens ha de donar l'Estat a tots, reconduir les economies més especulatives i fràgils cap a estructures productives sòlides en la creació de valor real i no només aparent, reforçar les cultures i pràctiques democràtiques tot garantint que la informació plural i veraç sigui un dret per a la ciutadania... Però una vegada més, es fa sentir amb més força l'argumentari, el relat, dels que malden per mantenir l'*status quo*, que no pas les veus crítiques i que propugen un canvi. És més, el relat dretà, neoliberal, actual advoca per una regressió en els drets i llibertats, pel debilitament de la funció política i el paper reequilibrador dels estats i per convertir en normal i definitiva una major desigualtat i precarietat social i personal. El seu gran instrument és el de consolidar les pors col·lectives que la pandèmia ha engegat i així convertir-nos en individus aïllats, temorencs i insolidaris. Valdria la pena lluitar, i amb molta força, en aquesta batalla.

Susanna Barquín

DE ROSSEGONS

Sopa de lletres

Una de les aficions a què m'he dedicat aquests dies de confinament és jugar a fer paraules amb un grapat de lletres. Hi ha diferents versions d'aquest tipus de joc, i almenys a mi em fan passar una bona estona. Com que, a més, puc triar idioma, em serveix per esbrinar el cervell segons la llengua que m'atreveixo a seleccionar. No dec ser l'única aficionada a les sopes de lletres, o a l'encreuament de paraules, i ho dic perquè aquests dies els economistes juguen a veure si guanya la L, la U o la V. No hi ha cap paraula que es pugui formar amb aquestes tres lletres, o almenys jo no m'hi veig capaç. Sembla que el joc dels economistes va de quina lletra forma la corba de recuperació econòmica després del confinament i l'aturada d'activitat econòmica, tret de l'essencial. Diuen que cada setmana representa aproximadament un 2% del PIB. Si l'any té 52 setmanes, el 100% del PIB distribuït al llarg de l'any ja és això. Si posem per cas

que l'activitat econòmica no essencial representa la meitat del PIB, cada setmana tenim un impacte de l'1% negatiu en la creació de riquesa. No obstant, si tots fem bondat i després d'un període de confinament i després de prevenció es poden recuperar llocs de treball i no es tanquen petites i mitjanes empreses, podem sortir a fer despesa i contribuir d'aquesta manera a reactivar el que ha quedat suspès.

La reactivació més odiada és la que té forma de L. La forma de la lletra ja ho diu tot: baixada brusca de creixement fins a un punt sostingut en el temps. És a dir, una recuperació lenta després d'una caiguda important i molt concentrada en el temps. No ens agrada la L. La lletra U ens dona una mica de respir. Vol dir que hem tingut una caiguda brusca, que ens hem quedat astorats mirant el sostre però hem reaccionat més o menys ràpid i hem sortit endavant fins a recuperar en temps prudencial el que

haviem perdut. La més preuada de totes per a aquest encreuat és la V. No hem pogut evitar la caiguda en picat, però només que s'ha obert una finestra, ja ens hi hem posat sense pausa ni calma i en un vist i no vist hem recuperat el que havíem perdut. Sembla que tothom està d'acord que la U és la corba que ens espera. No està malament. És l'única vocal del grup i, encara que no sigui la més usada, és més versàtil que una consonant.

Feta la sopa, crec que tots haurem acabat més savis. Hem après que ens importa la nostra gent. I també que hem d'aprendre a ser autosuficients, que no sempre tindrem un restaurant que ens faci el menjar o una perruqueria que ens tenyeixi el cabell, i que fer sabó de casa ens pot salvar la vida si arriba el cas. Totes aquestes activitats tornaran a ser de coneixement obligat. Per si de cas. Perquè la globalització no és una opció, és el context en què vivim.

LLIBRES

CRÍTICA LITERÀRIA

Dolors Altarriba

Buscant una sortida

Atrapa la llebre, diu el títol. No està clar que la llebre es deixi atrapar en aquest llibre que té les seves pròpies regles. L'escriptora Lana Bastasic hi explica la història de dues amigues bosnianes. Havien estat íntimes amigues de petites i joves però fa 12 anys que no es veuen i es retroben després de perdre tot contacte perquè una d'elles, la que encara viu a Bòsnia, li demana a l'altra que l'acompanyi a buscar el seu germà, l'Armin, que viu a Viena. Així, la Sara, la que viu a Irlanda i que vol oblidar el seu país, hi torna únicament perquè la Lejla, la que es queda a Bòsnia, li ho demana. Així enceten un viatge fins a Viena en cotxe. Encara que pugui fer pensar en la història de Thelma i Louise –una aventura en cotxe, en aquest cas per Europa– no vindria a ser el mateix. A la història de les dues amigues bosnianes hi ha més coses. No és tan simple. En realitat, i com la mateixa autora ha explicat, la història va de Bòsnia, un lloc on hi va haver una guerra. Era el moment que les dues amigues eren canalla, però en cap moment hi apareix la paraula guerra. De fet, no fa falta, tot està a l'aire que envolta cada frase, cada conversa i cada paisatge que descriu Bastasic.

A més, una de les amigues és musulmana. El seu nom canvia durant el llibre. Per què? Doncs perquè dit d'una manera o d'una altra pots ser serbi, croat o bosnià. Però segur que canvia el nom es canvia el ser? El d'on s'és? Aquesta idea és també al llibre. Explicant així l'altra història, la d'un ter-

ritori que es fragmenta i en què al final les històries personals, els "contes", com diu ella de cadascun, són els que resulten perillosos. Una, la Lejla, s'ha quedat i va de dret tant en el que diu com en el que fa. L'altra, la Sara, creu que ha posat la distància suficient, ha après a explicar les coses amb més metàfores i comparacions amb l'ànim de distanciar-se del que trepitja, del que és més real. Pel lector és difícil decidir de part de qui es pot o vol posar-se. Perquè tan cruel pot semblar una com l'altra.

Els malentesos del passat –altre cop el llenguatge– també apareixen en la història, que acaba a Viena, sí, però el final potser no és tan important com el camí.

L'editorial Periscopi, que l'ha publicat en català, en va comprar els drets mundials i a més de al català i al castellà ja es traduirà a l'anglès, italià, alemany i hongarès. Una bona notícia per donar a conèixer una obra que enlluerna. L'autora podia haver buscat la part més cruenta i fosca d'una guerra, però no hi cau ni un sol moment. Tampoc ella la va viure com altres. Però a cada parada que les dues amigues fan en el camí hi ha una nova atracció. Va endavant i enrere, els records –de cada una– acaben conformant el puzzle, mai complet però que ajuden a superar les ferides que havien quedat obertes. És una obra que a vegades ens pot semblar irreal (ella es basa en Alicia al país de les meravelles), però que és això: literatura.

ATRAPA LA LLEBRE

Autora: Lana Bastasic

Traducció: Pau Sanchís Ferrer

Editorial: Periscopi

Lloc i any d'edició: Barcelona 2020

Nombre de pàg.: 274

Núria Tomàs

Escoltem prou el nostre cos?

“El cos té la seva pròpia forma d'expressar-se i de comprendre el món. Ho fa a través de les sensacions.”

Amb aquesta frase introductòria arrenca un àlbum il·lustrat evocador i enigmàtic –tant pel text com per les il·lustracions– que demana ser llegit amb calma per entrar en els continguts. L'autora, Tere Puig, escriptora i professora de ioga, especialista en anatomia experiencial i directora del centre Nacer, créixer, s'ha inspirat en el llibre *Pensar con el cuerpo*, de Jader Tolja i Francesca Speciani (Editorial del Nuevo Extremo, 2019), per escriure un conjunt de petits relats poètics dirigits a les famílies que reflexionen sobre com el nostre cos viu les diferents etapes de la vida i tot allò que l'envolta, amb la voluntat de destacar la importància d'escoltar-lo cada dia. El llibre està dividit en quatre apartats: Primeres empremtes; Músculs, ossos i altres coses; L'espai en el cos; i Verbs que es fan notar (bategar, cruixir, fluir i vibrar), que la il·lustradora Laura Borràs ha diferenciat amb quatre portades interiors, a tinta negra, i que contenen unes sanefes (o frisos) d'un paisatge amb infants i arbres; d'una reunió

de gats; de siluetes de persones en moviment; o d'una ciutat atapeïda de carrers, parcs i fàbriques. Són il·lustracions estilitzades, molt gràfiques, que intenten conservar l'espontaneïtat d'un primer gest; algunes semblen pictogrames o formes simbòliques primitives, d'altres són més detallades. Les guardes són puntejades, en negre també, com si fossin els porus del teixit de la pell, i la resta d'il·lustracions combinen el traç de la ploma a tinta xinesa amb una aquarel·la de tons vermellorsos, marrons i ataronjats –molt càlids– contrastats amb verds i blaus. Laura Borràs ha realitzat uns dibuixos suggeridors que no

busquen acompanyar literalment els textos sinó que creen un joc de significats que n'amplifiquen els continguts. Segons diu al seu blog (<http://lauraborrasdalmu.blogspot.com/>), “les il·lustracions pretenen concretar el significat contraposat que s'amaga en cada poema”. És, doncs, tasca del públic lector relacionar paraules i imatges i extreure'n les pròpies conclusions.

L'àlbum va ser publicat en castellà el 2018 per l'editorial xilena Amanuta, i ha estat recentment traduït per la mateixa autora al català per encàrrec de l'editorial vilanovina El Cep i la Nansa.

A FLOR DE PELL. PENSANT AMB EL COS

Autora: Tere Puig

Il·lustradora: Laura Borràs

Editorial: El Cep i la Nansa

Any d'edició: Vilanova i la Geltrú, 2019

Nombre de pàgines: 56

LECTURES CONFINADES

GEOGRAFIA LITERÀRIA

endrets
Geografia Literària dels Països Catalans
www.endrets.cat

'Paper cremat'
Diversos autors
Ed. Apostroph

Enguany es compleix el centenari del naixement de Ray Bradbury, un dels escriptors de literatura fantàstica més influents del segle XX. Per commemorar l'aniversari de l'autor de *Fahrenheit 451*, deu escriptors catalans han creat un relat curt cada un. Entre aquests hi ha l'osonenc Ramon Mas. Per ara, disponible en format digital.

'Les campanes bessones'
Lars Mytting / Ara Llibres

Butangen és un poble noruec d'aquells amb església de fusta, on hi ha unes campanes que diu que sonen soles quan s'acosta un perill. A finals del segle XIX arriba a l'església un jove pastor. Per a l'Astrid, una noia del poble, és potser una oportunitat de poder marxar un dia. Per a ell, la de fer els seus plans al poble. Un joc entre tradició i modernitat.

'L'illa de les dones del mar' Lisa See / Univers

La Mi-ja i la Young-sook són dues noies de l'illa coreana de Jeju, amigues tot i que d'origens molt diferents. La seva vida veurà l'ocupació japonesa, la Segona Guerra Mundial i uns canvis socials i tecnològics que mai no haurien imaginat. I tot plegat posarà en perill una amistat que semblava destinada a resistir tots els embats.

'Els dos remordiments de Claude Monet'
Michel Bernard / LaBreu Ed.

En aquest llibre, amb delicadesa extrema, l'autor aconsegueix situar-nos en la vida del pintor Claude Monet, una persona de sensibilitat extrema. Ens parla de la seva època, l'Europa d'abans i durant la Primera Guerra Mundial, i dos fets que el van marcar: la passió per la seva primera esposa i la mort de persones que estimava.

'Històries de frontera'
Josep Clara
Ed. Les Gavarres

L'historiador Josep Clara parla en aquest llibre, amb pròleg del filòleg ripollès Jordi Mascarella, del territori de frontera des de la Cerdanya fins al Cap de Creus. De les històries que propicia: refugi en temps de convulsions polítiques, caliu d'activitats clandestines, o també un espai on l'autoritat s'imposa i els drets humans no sempre són respectats.

Llorenç Soldevila

Casa Abelló

“L'any 1962 s'estrenà a la Casa-Museu D'aquí al bosc, de Joan Brossa. Va ser presentada pel professor Joan Obiols i la interpretació fou del Primer Cicle d'Art d'Avui, amb Núria Feliu, Aurora Gassó, Ernest Martínez i Encarnació Sugranyés. La direcció fou d'en Josep Centelles. Hi van assistir una cinquantena d'espectadors. L'obra va anar seguida d'un col·loqui dirigit per Cirici Pellicer, Santos Torroella i Cortés Vidal.

Dos anys després, d'una manera encara més privada, clandestina, s'hi va fer una paròdia dels “25 años de paz”, que era el lema d'un referèndum que impulsava el règim d'aleshores.

Va ser una acció teatral, amb monòlegs i diàlegs improvisats a càrrec de Joan Brossa i Pere Portabella i amb la participació d'alguns espontanis... [...] “¿25 años de paz?”, preguntava en Brossa. “¿i 25 años de m...!”, cridava. I ell i els del públic simulaven unes ventositats que feien dringar els vidres de la casa.”

Josep Masats i Safont

AUTOR

Josep Masats i Safont (1953)

OBRA

'Les arrels d'Abelló'
Ed. Mediterrània,
2001

INDRET

Casa Abelló

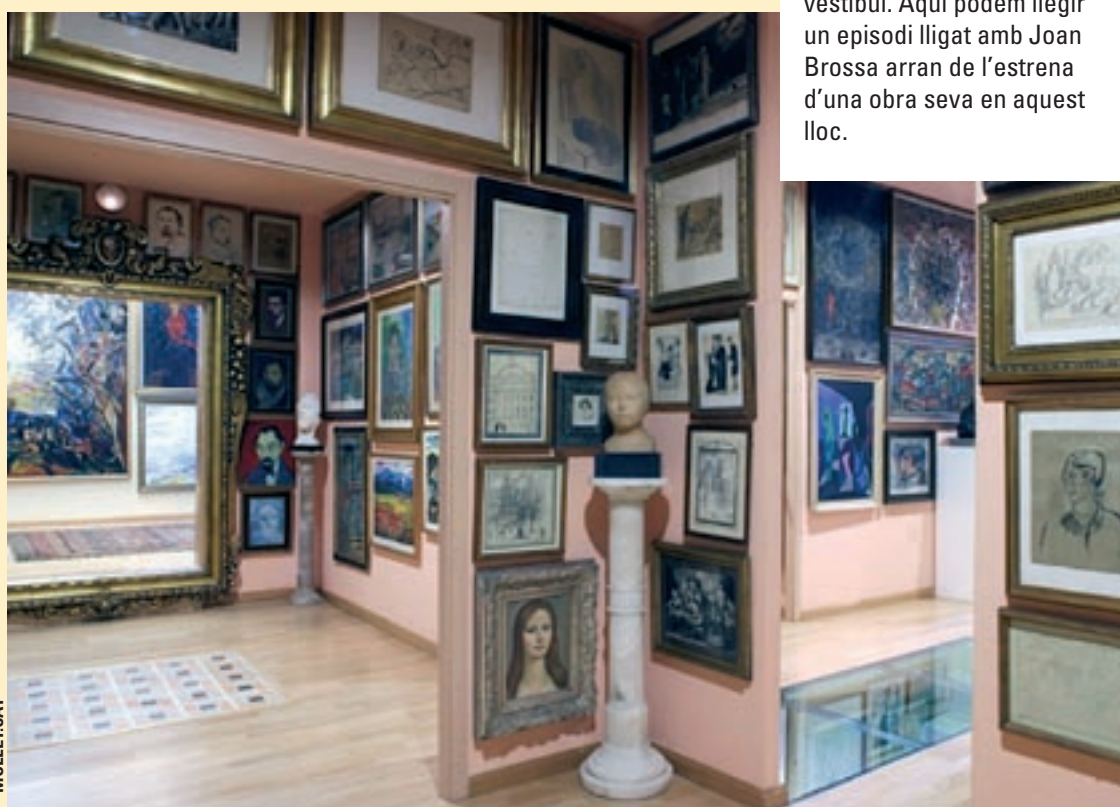
MUNICIPI

Mollet del Vallès

COMARCA

Vallès Oriental

Situada a tocar del Museu, és una casa antiga del carrer de Lluís Duran, on el pintor Joan Abelló va néixer. Unida a les cases veïnes que el pintor va anar comprant posteriorment per encabir les obres d'art i els objectes que adquiria i que es van anar convertint en la Casa Museu del pintor. La casa del pintor Abelló és la d'un pintor col·leccionista: sales, escales, planta baixa, soterrani, pisos... Un laberint on el visitant va descobrint la complexa, interessant i diversa col·lecció de l'artista. Una portalada que va pertànyer al convent dels Àngels de Barcelona ens condueix al vestíbul. Aquí podem llegir un episodi lligat amb Joan Brossa arran de l'estrena d'una obra seva en aquest lloc.

MOLLETCAT

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

117

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de vic.ass@cpnl.cat

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

Expressions sobre el temps i l'estat d'ànim (II)

La setmana passada vàiem que els fenòmens meteorològics ens afecten l'esperit i que això ha donat lloc a frases fetes, sovint ben simpàtiques, en la nostra llengua. Avui en veurem més.

La primera que us voldríem mostrar és *estar llampat/llampada*, que vol dir que una persona està mancada de seny, que és boja. Tot i que, quan et toca un llamp, tot sovint ja no ho pots explicar mai més... A les plantes també els fan mal, els llamps, i per això una planta *llampada* és aquella afectada de *llampadura*, que és una malura deguda al vent, a la calor, als llamps, etc.

De vegades els efectes que té el temps sobre les

plantes han originat expressions paral·leles per als humans, *com estar grillat/grillada*, que es diu d'algué que ha perdut l'enteniment. Les patates es grillen –les temperatures elevades fa que hi surtin brots (és a dir, grills)–. I els humans també ens grillem; no ens surten grills, però deu-n'hi-do que malament estem... Amb el mateix significat s'usa l'expressió *estar llunat/llunada*, que no la trobareu ni al DIEC ni al DCVB, tot i que la diem popularment. Cal afegir –no ens la podíem pas deixar– que *tenir mala lluna* es diu de les persones que tenen mal humor, que estan enfadades, d'aquelles a qui val més no acostar-se ni dir-los res quan estan així.

ENGLISH IN A BITE

ANGLÈS

That's a load of codswallop: strange and unusual words

This week we wanted to look at something a bit different: words that you don't normally encounter in everyday English.

The teachers at the Escola d'Idiomes have made a list of some of the most unusual and hilarious-sounding words in English.

Can you match these strange-sounding words to their meanings?

CATALÀ

Això no té ni cap ni peus! Paraules estranyes i poc habituals

Aquesta setmana volem fer una ullada a una cosa una mica diferent: paraules que normalment no us trobeu en l'anglès del dia a dia.

El professorat de l'Escola d'Idiomes hem fet una llista d'algunes de les paraules en anglès que semblen més inusuals i que sonen de forma divertida i són menys usuals.

Relaciona aquestes paraules que sonen estranyes amb el seu significat:

1	I knew my mother was going to tell me off, so I <i>skedaddled</i> .	a	nonsense
2	I'm not going to have some <i>whippersnapper</i> talk to me like that. Who do you think you are?	b	queasiness, nervousness
3	Sometimes I think that politicians talk a load of <i>codswallop</i> .	c	silly behaviour, mischief (also dishonest activity)
4	We have put an offer on the house we wanted, but I'm worried we might be <i>gazumped</i> .	d	fuss, commotion
5	Mary caused quite a <i>kerfuffle</i> among the neighbours when she painted her front door red.	e	a young, inexperienced and overconfident person
6	I tried to move the wardrobe on my own, but it was so <i>cumbersome</i> .	f	laugh lightly, or in a silly way
7	I just couldn't go into the haunted house. It gave me the <i>collywobbles</i> .	g	run away quickly
8	I don't think I can handle my kids' <i>shenanigans</i> for much longer.	h	large, unwieldy, or difficult
9	We were all <i>giggling</i> while we waited for the wedding to begin.	i	astonished
10	I was utterly <i>gobsmacked</i> when I saw the results of the last general election.	j	demand a higher price for something that you've agreed to sell

Les solucions de la setmana anterior: ■ 1 d; ■ 2 g; ■ 3 j; ■ 4 a; ■ 5 b; ■ 6 c; ■ 7 h; ■ 8 e; ■ 9 f; ■ 10 i

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

RAY CHARLES 'Modern Sounds in Country and Western Music'

Polydor, 1982

Al principi, l'any 1962, semblava una mena de sacrilegi: un cantant negre de blues, Ray Charles, interpretant cançons de country, la música blanca per excel·lència, almenys als Estats Units. El resultat va ser enlluernador, i aquest disc, *Modern Sounds in Country and Western Music*, es va vendre com xurros. Cap disc abans barrejava tan bé el soul i el blues amb el romanticisme, a vegades una mica carrincló, del country. Ara ja no sorprèn tant com fa seixanta anys, perquè la fórmula de seguida es va copiar, però el dolor que demostra la veu de Charles cantant l'immortal "Born To Lose" és difícil que es pugui arribar a igualar. De les 12 cançons del disc em quedo amb la que també és la més famosa: "I Can't Stop Loving You", de Don Gibson, que va sortir com a *single*. Els cors de les noies i

els arranjaments de corda en aquest tema són d'aquells que fan posar la pell de gallina. Quan gravava el disc, Ray Charles tenia por de perdre alguns dels seus seguidors, la majoria negres, però va ser al contrari, en va guanyar un pilot de blancs. El disc va tenir tant d'èxit que al cap de només sis mesos en va publicar un altre amb el mateix títol amb l'afegit de "volum 2"; era més del mateix i gairebé tan bo com el primer.

EL TEST Ramon Cots

Primer instrument que vas tocar? La bateria, però en un grup on faltava cantant i vaig decidir passar a cantar. **Primer grup del qual vas formar part?** Trips. **Primer concert en directe?** Amb Trips a un frankfurt de Sant Hipòlit de Voltregà. **Quants discos tens?** Un centenar. **Salva'n tres.** *Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band*, de The Beatles; *The Head On The Door*, de The Cure, i *Rebuznos de amor*, de Los Burros. **Un concert (com a públic) per recordar.** Un que sempre recordaré és el de La Banda Trapera del Río a Vic, ja fa molts anys. Em va impactar la seva energia, amb un directe impressionant.

NOTES

Tres músics es converteixen en poetes per Sant Jordi

Cesk Freixas, Adrià Salas (La Pegatina) i Suu, tres dels músics més reconeguts del panorama musical nacional, han estrenat aquesta setmana una nova faceta com a poetes publicant els seus llibres amb l'editorial Rosa dels Vents. Ho han fet a *Contraveu*, el nom que rep la nova col·lecció de poesia i textos breus impulsada per l'editorial catalana que neix amb la voluntat d'impulsar noves veus. El primer títol publicat és *Fauna o amor*, que recull poemes i microrelats de Suu. El segon és *Salsa*, del cantant de La Pegatina Adrià Salas i on es mesclen textos en català i castellà. I el darrer és del músic més experimentat en el món literari, el cantautor Cesk Freixas, que publica *El delta de les paraules*, un llibre amb tres parts: "La font", "El meandre" i "El delta".

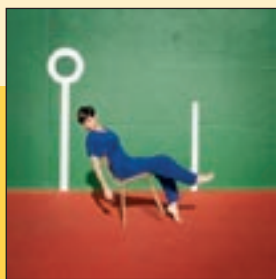

Una diada musicalment diferent

I a part d'estrenar llibre, Cesk Freixas és també una de les veus que ahir es va poder escoltar a "Un Sant Jordi diferent", una cançó composta per Salva Racero i Xasqui Ten que s'ha fet viral i que ha nascut des del confinament "amb l'objectiu de transmetre arreu energia positiva". A part de Freixas i Racero (excantant de Lax'n'Busto), al disc hi canten Joan Rovira, Guillem Solé (Buhos), Paula Valls, Joan Masdéu, Manu Guix, Sau30, Natxo Tarrés (Gossos), Pupil·les, Gemma Humet, Jordi Ginesta (Bonobos), Ariadna Vieyra, Miquel Abras, Sara Pi, Alessio Arena, Àlex Pérez, Jos Racero i Tildo Muxart. Si encara no l'heu escoltat, feu-ho. Val la pena.

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

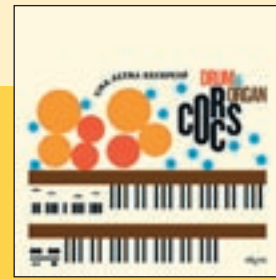
ANNA ANDREU 'Els mals costums'

Després d'anys coliderant el projecte Cálido Home, la vallesana Anna Andreu debuta ara en solitari amb *Els mals costums*, un treball de pop delicat que farà les delícies dels seguidors d'El Petit de Cal Eril o Ferran Palau. Per gravar el disc, Andreu ha muntat un duet amb la violinista Marina Arrufat, que en aquesta ocasió s'atreveix amb la bateria. Si abans de comprar el disc voleu saber com sona, escolteu (i mireu a Youtube) *Torrent sanguini*, el primer *single* i la primera cançó també d'un treball que tant de bo tingui continuïtat. A ca l'Andreu hi ha fusta.

LES MONTSES 'Papallones al cap'

Les Montses és un grup format íntegrament per mascles (no hi ha Montserrat als crèdits, tot i que les mares dels quatre músics se'n diuen) que no acaba de sortir de l'ou, ja que havien tingut una primera vida –i també havien publicat un primer disc– amb el nom d'Eivibony. A l'hora de gravar el segon àlbum, es van posar a les mans de Marc Parrot i la cosa va fer un gir tan espectacular que van decidir canviar de nom i tot. Les noves cançons, que sonen *poperes* amb pinzellades de folk, parlen de vitalitat, de refugiats i de superació personal.

CORCS DRUM & ORGAN 'Una altra excepció'

Acabem amb una raresa: un disc fet només amb bateria i orgue. I no una bateria i un orgue qualssevol. Els que han fet servir Corcs Drum & Organ per gravar són instruments fabricats a Barcelona fa mig segle que han recuperat expressament per a l'ocasió amb les limitacions que això comporta. Joan Sobrevals és l'organista i Oriol Casas s'ha fet càrrec de les baquetes. El resultat és força heterogeni, ballable i val molt la pena. Els 14 *tracks* que hi ha a l'àlbum agradaran especialment als amants del so i els ritmes dels anys 70.

SOUND AND VISION

Solé / solemusic.cat

'Prince:
A Purple Reign'

Dos fets, per començar. El primer: en una ocasió, a un productor li va arribar la maqueta d'un jove de 17 anys, de nom artístic Prince. Absolutament fli-pat, el productor va dir a la persona que li havia passat la gravació que el cantant era extraordinari, però que la banda que l'acompanyava també eren increïbles, uns fora de sèrie. Quan l'altre li va dir que tots eren en Prince, el productor simplement no s'ho podia creure. El segon fet: Brian Eno, productor de productors, visionari de la música i la cultura i responsable de modelar el so i la carrera de gent com David Bowie, U2, Talking Heads, Ultravox o Devo, ho va tenir molt clar quan li van preguntar qui era el seu productor favorit: "Prince", va sentenciar. L'Enciclopèdia Britànica qualifica el músic nord-americà com un dels artistes pop més importants de tots els temps, a l'alçada de Michael Jackson i Madonna.

El documental *Prince: A Purple Reign* (Rhodri Huw, 2011) deixa clar per què.

Prince va ser un artista del Renaixement en ple segle XX, un personatge que no només va exercir tots els aspectes de la música com a ofici i indústria, sinó que hi va excel·lir: compositor, productor, enginyer de so, multiinstrumentista, cantant, ballarí, coreògraf, *showman*, dissenyador i executiu dels àmbits discogràfic i de distribució. Costaria molt trobar algú que hagi tocat tots aquests pals amb

tant d'encert. Però no és estrany, tenint en compte el perfil del personatge: un paio amb una incontinença creativa irrefrenable que es va traduir en 37 àlbums d'estudi en 37 anys de carrera; des de la seva mort, el 2016 a causa d'una sobredosi accidental d'un narcòtic, encara se n'han editat uns quants més, i els que vindran.

Però és que, a més, no estem parlant d'un simple tema quantitatiu. Un permanent esperit curiós i àvid de xuclar noves influències (i un talent descomunal, és clar) va fer que, durant molts anys, cada disc de Prince fes avançar una miqueta més la música pop; l'exemple paradigmàtic és el seminal doble àlbum *Sign o' The Times* (1988), considerat un dels discos més grans de la música contemporània. Al llarg de la seva trajectòria, l'home va ser capaç d'encapsular audàcia i comercialitat en joies de tres minuts com 1999, *Little Red Corvette*, *Diamonds and Pearls*, *Kiss*, *When Doves Cry*, *Purple Rain* (aquesta dura bastant més de tres minuts) o *Money Don't Matter 2 Night*, a les quals caldria afegir les que va cedir a d'altres cantants com *Nothing Compares 2 U* o *Manic Monday*, que van catapultar les carreres de Sinéad O'Connor i The Bangles, respectivament. Totes elles, clàssics del pop indiscutibles.

En fi, un personatge gegant que cal descobrir encara que sigui per pura curiositat cultural. No cal ni que en sigueu fans; no cal ni que us agradi el funk, ni la música. Oi que tots sabem qui era Napoleó i no ens agrada la guerra? Doncs ja està. Cada generació pot gaudir de molt poques figures de la dimensió de l'artista de Minneapolis. *Prince: A Purple Reign* és una manera de començar a acostar-s'hi.

ELS MILLORS MINUTS DE LA NOSTRA VIDA

Jordi Remolins

Gegants
amb data
de caducitat

Un dissabte al vespre de l'any 2009 un programa musical de la desapareguda (o reconvertida) COM Ràdio, va sacsejar-me les orelles fins a l'orgasme amb l'emissió d'una cançó que amb prou feines vaig arribar a identificar per les paraules del locutor, com d'un grup de Múrcia. Els prejudicis són tan malparits que poques vegades se'ns acudeix pensar en aquell país com el d'origen de propostes culturals interessants. Error monumental. La cançó es deia "Nunca estás a la altura", una desenfrenada cursa rítmica dirigida per la guitarra i domesticada per la veu de la cantant. El grup, Klaus & Kinski.

Alejandro Martínez va ser l'ànima de la banda, originant-la l'any 2005. Hi tocava tots els instruments i es feia acompanyar per la dolça veu de la seva parella d'aleshores, Marina Gómez. Després de destacar en un concurs del FIB a Benicàssim, van signar amb el segell Jabalina, que els va publicar tres discos fins que en un concert a la sala Moby Dick de Madrid, la cantant va anunciar la seva dissolució. Malgrat la bona acollida de *Tu hoguera está ardiendo*, *Tierra trágalaos*, i *Herros y fatigas* per part dels crítics, les burles i comentaris negatius que alguns *haters* de la banda havien fet a Twitter, van dinamitar la moral d'una parella

que va preferir dir prou. O sigui, que per un percentatge infinitament més baix d'insults que els que reben molts polítics en un sol dia a les xarxes, Marina i Alejandro van desfer una formació gairebé impecable, d'un pop tan aviat electrificat com electrònic, abanderat de l'indie d'inicis del segle XXI peninsular. "Teléfono de la esperanza", "Crucifixión la solución", "Forma sentido y realidad", "Ley y moral", "Luego vendrán los avemarías" o "Ojo por diente" són cançons imprescindibles d'una banda imaginativa, ja des del disseny de les seves portades, passant pels títols de les cançons o pel contingut d'unes lletres bastant per sobre de la mitjana habitual.

La moralina de l'article, en cas que en volgués tenir, és que no cal fer cas de les crítiques i menys encara dels insults. Però Alexanderplatz, la nova formació d'Alejandro Martínez des de fa tres anys amb un nom que l'agermana amb Battiatto, ha constatat que la creativitat és complicada d'aturar, i que les alegries musicals han tingut continuïtat, amb un notable àlbum de debut, *Muera usted mañana*, prenyat de cançons amb títols imaginatius. I Marina Gómez ha participat en el disc dels valencians Maronda amb unes cordes vocals sempre suggerents.

Divendres, 12 de juny de 2013
Marina Gómez anuncia l'adéu de Klaus & Kinski
Sala Moby Dick de Madrid

TECNOLOGIA

Arnau Jaumira

Els falsos 'likes' a la Sanitat

El confinament ha fet augmentar exponencialment els casos de ciberdelinqüència. L'augment de l'ús de les xarxes socials fa que hi hagi més fronts on vigilar. És el que li ha passat al Ministeri de Sanitat durant la darrera setmana amb l'aparició de milers de bots que posaven "m'agrada" a

totes les publicacions que feia el govern des d'aquesta pàgina de Facebook.

El problema es va escampar per un vídeo viral que ensenyava que la majoria de "m'agrada" provenien de perfils amb nom anglès i que s'havien creat un o dos dies abans de la publicació. Les sospites d'una campanya per afavorir la imatge del govern va començar

Facebook va aclarir que es tractava de 'spam' d'alguna xarxa organitzada per generar interaccions

a circular però Facebook va sortir al pas per desmentir-ho.

La companyia de Mark Zuckerberg va explicar dimecres que es tracta d'una xarxa global de spam, és a dir, una xarxa organitzada per generar interaccions. Segons Facebook, divendres van rebre la sol·licitud del govern espanyol perquè investiguessin què estava passant.

L'activitat no era només en aquesta pàgina, sinó en moltes més. Facebook va optar per esborrar-los. No queda gens clar amb quin objectiu actuaven aquests perfils anomenats bots, que actuaven automàticament.

Segons Facebook, molts cops aquestes accions intenten monetitzar la seva activitat a través de clics en anuncis o venent likes falsos. No se sabrà si algú ha pagat perquè hi haguesin aquestes reaccions o si una xarxa ha escol·lit aquesta pàgina per algun objectiu ocult.

Quanta gent ha decidit anar a la muntanya per aïllar-se i tenir la calma necessària? Això, però, va canviant i cada cop és més complicat trobar llocs sense cobertura. La notícia ha saltat aquesta setmana i és que diumenge China Mobile i Huawei van començar el procés per portar cobertura 5G a l'Everest. La muntanya més alta del món amb 8.848 metres és, alhora, un lloc perillós. El motiu de la seguretat és el que esgrimixen les dues companyies per haver començat el desplegament.

De moment ja han instal·lat diverses antenes que porten cobertura fins als dos primers camps d'altura, a 5.300 i 5.800 metres d'altura. S'espera que aquest cap de setmana s'instal·li una altra antena repetidora a 6.500 metres. El projecte ha d'acabar portant cobertura fins al cim a través de cinc antenes repetidores. Allà fins ara només es podia trucar a través de telèfons per satèl·lit, que tenen un alt cost tant en l'aparell com en el consum de dades.

D'aquí a no gaire temps hi haurà cobertura 5G a una velocitat d'1 gigabit per segon. El 2008 ja s'havia fet arribar cobertura mòbil al camp base i el 2013, la cobertura ja era 4G.

D'una banda, amb aquesta cobertura es podrà millorar l'assistència en cas d'algun problema, però també permetrà fer emissions en alta qualitat i fins i tot retransmetre en 4K o en vídeos de 360 graus des del cim. La instal·lació l'han fet prop de 150 treballadors fent servir 8 tones de material.

De moment la cobertura ja arriba fins als primers camps d'altura i n'hi haurà al cim en un futur no gaire llunyà

Cobertura 5G al cim de l'Everest

Apple renova l'iPhone bàsic

Ho ha hagut de fer a través d'una nota de premsa per culpa del coronavirus però Apple ha renovat el seu telèfon més barat, el que seria la porta d'entrada a la marca californiana: l'iPhone SE 2020.

El nou model renova el model bàsic però incorpora prestacions d'última tecnologia de la marca. D'una banda,

perquè té el nou processador A13 Bionic, que porten els iPhones 11 del 2019. També compta amb un motor neuronal de vuit nuclis que serveix per les funcions d'aprenentatge i d'intel·ligència artificial. Sobre el seu antecessor, la capacitat d'emmagatzematge també s'ha millorat. El model més baix té 64GB i augmenten fins als 128 i 256 en el darrer model. La pantalla és de 4,7 polzades

Tot i ser el model més 'low cost', té característiques dels últims models de la marca californiana

i és la mateixa que ja portava l'iPhone 8.

Pel que fa a la càmera, que sempre és un dels punts forts d'Apple, pot fer fotografies de 12 megapíxels i a 1,8 de diàfragma. La fotografia computacional és la que permet que amb un sol objectiu aconseguixi també aplicar el mode Retrat, que permet desenfocar el fons d'una forma més artística.

El nou iPhone SE també incorpora la càrrega sense fils i també la càrrega ràpida que tan bons resultats està donant en els models d'alta gamma.

El que és més cridaner és el retorn del Touch ID, el sistema d'identificació amb empremta dactilar. Des del 2017, els nous models d'iPhone sempre havien portat Face ID, amb reconeixement facial.

Pel que fa als preus, el de 64 GB té un preu de 489 euros, 539 en el de 128 GB i 659 en el de 256. Té tres colors, blanc, negre i vermell.

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

ESTAR A L'ALÇADA

Els actuals moments de dificultat han permès comprovar com amplis sectors de la societat i del món empresarial fan tot el possible per estar a l'alçada de les circumstàncies. Són temps complicats, i moltes empreses tenen compromesa la continuïtat, però tot i això en són moltes les que han reorientat l'activitat per posar-se al servei de les necessitats sanitàries i socials. Ja sigui amb donatius, amb la producció de béns bàsics per al sistema sanitari i per a la societat, amb l'activació dels mecanismes de recerca i innovació... De moltes maneres i, en alguns casos, aportant-hi recursos sense esperar-ne beneficis.

Es fa difícil pensar que aquesta voluntat per estar a l'alçada de les circumstàncies extremes d'aquesta emergència sanitària no sigui general. Però hi ha determinades pràctiques que qüestionen que tothom estigui posant el mateix esforç. Les mesures que s'han hagut d'aplicar per plantar cara a la pandèmia, tenen –i tindran en el futur– un impacte inqüestionable sobre l'economia. Es parla de descensos històrics en el PIB, però és més senzill fer-se'n a la idea quan es veuen les persianes abaixades a botigues i restaurants. O quan es veuen les dades d'expedients de regulació, amb prop de 700.000 treballadors afectats.

Són empreses inactives, que no estan tenint ingressos i, en canvi, han de fer front en molts casos a despeses fixes, com les hipoteques, els lloguers, en molts casos quotes a la Seguretat Social dels treballadors –si el seu ERTO no ha estat considerat de força major–. La liquiditat forçosament se'n veu ressentida. Aquest era el sentit dels milers de milions d'euros que el govern va anunciar que injectaria de diverses maneres en l'economia: que el patiment per a les empreses fos el menor possible.

Entre aquestes mesures, la més dotada econòmicament era una línia d'aval públics per als préstecs bancaris que subscrivissin les empreses i els autònoms amb més dificultats. Cobririen fins al 80% de l'import del crèdit concedit. La intermediació es faria a través de les entitats bancàries. I aquí comencen els problemes. Les pràctiques que els representants empresarials estan denunciant

posen de manifest que el sistema bancari no està a l'alçada del moment.

No es tracta d'una percepció particular. Ni tan sols del col·lectiu desesperat d'empresaris amb dificultats. La denúncia té prou solidesa com perquè la Comissió Nacional de Mercats i Competència hagi obert una investigació pròpia per les suposades garanties addicionals que les entitats bancàries estan exigint per concedir els crèdits. Com si no n'hi hagués prou que el 80% del risc quedi cobert per l'Estat, es demana a empreses en situació financera molt delicada que aportin garanties que cobreixin el 100% de l'import sol·licitat.

El Banc d'Espanya també s'ha posat en alerta per una altra denúncia provinent de les empreses. Per concedir-los un préstec, el seu banc li exigeix que subscriuï un producte addicional, sobretot assegurances de vida o determinades targetes. Aquesta és una pràctica que no està prevista en la concessió dels crèdits que tenen un aval públic, segons preveu el l'acord que l'Institut de Crèdit Oficial i el sector bancari han firmat perquè aquesta entitat pública

Els empresaris expliquen en privat, en moltes

converses que la situació que les entitats públiques afirmen que estan controlant és la que es troben cada dia. I encara n'expliquen d'altres, com les facilitats que estan donant els bancs a les empreses amb millors criteris de solvència, moltes de les quals estan operant en sectors considerats essencials i, per tant, no han hagut d'aturar l'activitat, i les dificultats que estan posant a les empreses amb més dificultat. Per dir-ho senzill: s'estarien donant crèdits a empreses que no els necessiten i se li estan negant a les que en depenen per garantir la seva supervivència.

També denuncien els tipus d'interès abusiu que s'estan aplicant en alguns casos. De fet, la patronal Cecot adverteix en una carta adreçada al president de l'Institut de Crèdit Oficial (ICO) que la banca està aplicant un ventall de tipus d'interès que oscil·la entre l'1% i el 7%. [Fa uns dies, parlava amb un empresari expressant-li que estava escandalitzat que els bancs estiguessin aplicant tipus del 2,5% i la seva resposta encara em va escandalitzar més: "Et quedes curt, 5,5% i 6%, em diuen"]. Un 7% als clients quan els tipus d'interès a Europa són del 0% hauria de formar part d'un dels exemples en les entrades de la paraula *abús* a les enciclopèdies.

Les organitzacions patronals del sector bancari han corregut a informar que no toleraran comportaments abusius per part dels seus membres, però sembla més un anunci de cara a la galeria si es prenen com a referència la denúncia, pública i privada, que fan les empreses que es veuen en la necessitat de trucar a la porta del banc per evitar la fallida.

El context tampoc no és senzill per a la banca. Els marges estan sota mínims i els poden venir a sobre molts problemes de liquiditat, ja no només de les empreses, sinó també de particulars que veuran els ingressos reduïts (si no suprimits). Però les dificultats són per a tots els sectors i hi ha qüestions que no es poden oblidar, com l'esforç que entre tots es van fer 10 anys enrere per salvar-los d'una situació molt delicada, amb milers de milions d'euros destinats a garantir-ne la supervivència. Ja no es demana que ho compensin, simplement que en una situació de crisi sense precedents estiguin a l'alçada.

INDICADORS

Cau la creació d'empreses

La constitució d'empreses a Catalunya va caure el 13,2% durant el primer trimestre, fins a les 4.699, amb relació al mateix període del 2019, segons dades del Col·legi de Registradors. Es tracta d'un període marcat per l'impacte de la pandèmia, segons l'entitat, en especial al mes de març, quan la constitució d'empreses en el cas de Catalunya es va enfonsar fins al 35,5%.

Exportació pre-Covid-10

Les exportacions catalanes van créixer el 2,1% durant el febrer, just abans que la propagació de la Covid-19 impactés en l'economia, amb relació al mateix mes de l'any passat, fins als 5.972,1 MEUR, segons ha informat aquest dimarts el Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Les importacions es van situar en els 7.322 milions d'euros, és a dir, el 4,3% menys que al febrer del 2019.

CUINA FÀCIL

Per Ramon Font / Fòrum.ad / AMIC

Espatlla de xai al forn

LUXE A L'ABAST DE TOTHOM

El d'avui és un plat espectacular, d'aquells de banquet de boda i, en canvi, ben fàcil d'elaborar. El secret rau en la bona qualitat del producte (en aquest cas, el xai) i encertar amb la cocció correcta. És una recepta exquisida i que gairebé es fa sola. Es tracta d'anar posant els ingredients i deixar que el forn vagi fent. Som-hi?

Primer agafarem una safata indicada per anar al forn i hi col·locarem les espatlles que vulguem cuinar. No cal que us digui que aquest plat és per fer festa, per quan tenim visites d'amics o per quan la família hi és al complet. En definitiva, té poc sentit plantejar-nos aquest àpat un dia que estiguem sols. Amb les espatlles de xai a la safata (amb cabrit surt igual de bo) els posarem sal i pebre, així com un raig d'oli d'oliva verge (no cal que sigui extra). També hi ha qui fa incisions a la carn amb un ganivet i introdueix grills d'all. Jo no ho acostumo a fer, prefereixo els alls, amb pell, escampats per la safata.

Un cop la carn ja estigui salpebrada i regada amb oli, la posarem al forn. Recomano entre 180 i 200 graus, segons l'electrodomèstic. En aquest punt, deixarem que les espatlles comencin a agafar un xic de color. Mentre això passa, obrirem una ampolla de vi blanc que, més endavant, ens servirà per aportar frescor i sabor a la recepta. Per tant, tirabuixons a les mans, obrim l'ampolla i, sobretot, fem un tra-

guet per comprovar que no està picat (entengui's la ironia). Si cuinar ja ens fa xalar, fer-ho tot gaudint d'una copeta ja és espatarrant.

Alerta! Que la copa de vi no ens faci perdre l'atenció. De tant en tant, cop d'ull al forn. Quan vegem que la carn ja està una mica rosseta, traurem la safata i donarem la volta a les espatlles. Serà quan les girem que hi afegirem ceba (la que us vingui de gust, sense tornar-vos bojós), també bastants grills d'all, sencers, amb pell i tot. Si voleu, els podeu matxucar una mica perquè vagin deixant el seu sabor durant la cocció.

A més de la ceba i els alls, hi incorporarem dues o tres fulles de llorer, farigola (que no us tremoli el pols) i alguns tomàquets tallats per la meitat. A aquestes altures de la recepta ja estarem a punt de culminar la nostra obra d'art. Amb tots els ingredients que he citat deixarem que la carn prossegueixi la seva cocció. Penseu que els productes que acompanyen les espatlles aporten molt de sabor i una flaire extraordinària, especialment la farigola, molt refrescant per a un plat tan contundent.

I, finalment, confiant que no us haureu begut tota l'ampolla, quan la safata comenci a estar sequeta i, per tant, també el seu contingut, hi posareu un bon raig de vi blanc per damunt del xai i de la resta d'elements que tenim dins la safata. Llavors, tan sols caldrà esperar el final de la cocció. Si ho veiéssiu convenient, podeu girar novament la carn per aconseguir aquell color que us interessa. Més o menys daurat, vaja.

I ja ho tindrem. Quina felicitat quan traurem la safata del forn. La casa serà envaïda per una olor indescriptible. Rieu-vos-en del Chanel, Dior, Jacq's, Rochas i companyia. El plat que haureu cuinat sí que serà un perfum de categoria.

Només us quedarà servir, el que diem emplatat. Feu-ho amb la solemnitat que mereix l'àpat. Gaudiu-ne a cada mossegada i fent petites pauses per assaborir, per exemple un bon Montsant, Terra Alta, Priorat, Costers del Segre, Pla de Bages, Empordà... O també un cava ben fred.

CULTURA POPULAR

Ens de Comunicació/AMIC

Joan Amades i el Baró de Maldà, des de casa

Malgrat la situació d'emergència sanitària que viu el país a causa de la Covid-19, la cultura popular no s'atura. L'Associació Cultural Joan Amades i l'Esbart Català de Dansaires són dues de les moltes entitats que ofereixen continguts en línia i en obert aquests dies. En tots dos casos, a més, difonen l'obra de dues figures clau de la història de Catalunya: Joan Amades i Rafael d'Amat i de Cortada, també conegut com el baró de Maldà.

Sota el títol *L'Amades, confinat*, l'Associació Cultural Joan Amades ha creat una sèrie de càpsules diàries sobre el folklorista Joan Amades. Els víde-

os, que tenen una durada d'uns dos o tres minuts, es troben al canal de Youtube de l'Associació, recullen lectures comentades de fragments d'obres del folklorista.

Per la seva banda, l'Esbart Català de Dansaires i la Casa dels Entremesos havien iniciat un cicle de xerrades sobre el baró de

Maldà que finalment va anul·lar-se a causa del coronavirus. Per aquest motiu, l'Esbart ha decidit continuar acostant la vida i obra del noble barceloní des de casa a través de la seva pàgina web. Les entrades, que es publiquen diàriament, es titulen *200 anys sense el baró de Maldà. Des de casa estant*.

ALEGRIA INTERIOR

Jordi Soler / jordi@alegriainterior.com

Posar-se deures

A la vida hi ha moments per reflexionar i per parlar i també n'hi ha d'altres per actuar. Ara toca actuar. Normalment en aquesta secció escrivim sobre aspectes relacionats amb la programació neurolingüística, l'atenció plena, el *coaching* i tot un ampli ventall d'experiències viscudes que poden ser útils per a aquelles persones que hi ressonin. A aquestes persones els diria que ara és un bon moment per adonar-se de si tot el que han recollit són capaces de portar-ho a la pràctica o simplement s'han que-

dat amb la part teòrica. Crec que ara és l'hora de tancar els llibres i entrar a la sala d'exàmens. Estic convençut que aquest bufarut que ens arrossega acabarà passant, però com tots els bufaruts, i per molt que reconstruïm les estructures malmeses, ens deixarà un paisatge diferent del que hem conegut abans que arribés. En aquest nou escenari futur, que ningú amb dos dits de front es pot atrevir a definir, no sabem què ens trobarem. Potser la vacuna arribarà abans del que ens pensem o també hi ha la possibilitat que hàgim de treballar molts més aspectes que no pas els efectes del virus. No oblidem que quan som dins la tempesta és difícil tenir una perspectiva àmplia de tota la situació però recordem que sempre sol aparèixer una via que ens permet trobar la llum al final del túnel.

En qualsevol cas, no cal esperar que aquesta amenaça passi a la història, la nostra feina pot començar ara mateix. Al marge de tot el personal sanitari, assistencial i persones que estan en primera línia, cal que el conjunt de la societat sàpiga entendre que quan passi la tempesta encara quedarà molta feina pel davant i que tots som responsables de la nostra part. Així que ens toca posar-nos deures i cada vegada que no ens agradi el que veiem a fora repassar si nosaltres som les víctimes o els causants.

Jo, en la meua llista particular, hi anoto: més empatia cap als que m'ajuden i cap als que no m'ajuden. Recordar-me dels que pateixen i dels que ningú en parla però que també pateixen. Cooperar des de la visibilitat i des de la invisibilitat. Errar, estar enfadat o trist i recordar que això també em fa humà. Somriure i contagiar el somriure. Donar les gràcies als que m'ajuden i als que no m'ajuden. Compartir els bons moments i els mals moments. Rectificar les vegades que faci falta. Repassar aquesta llista i afegir-hi tot el que correspongui.

Ja sé que aquesta relació de deures pot semblar naïf però la gràcia és que cadascú que ho senti s'escriu la seva pròpia. O potser vaig errat i és millor quedar-se assegut al sofà i esperar a veure què passa?

L'HORÒSCOP

Dhanna Astròloga

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Et sents més actiu, tant físicament com mentalment, i practiques més exercici del que és habitual al darrerament. Pots rebre noves notícies, relacionades amb la teva economia.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

Inclinació a posar-te les piles per deixar enrere algun costum contraproduent, aprofita l'energia d'aquest moment. Tens plans que no vols comunicar a ningú, de moment.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

Amb el Sol amb Urà a Casa XII, experimentes la necessitat de resoldre assumptes molt personals que demanen una actualització. Pots sentir-te més actiu, sobretot de nit.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Podries experimentar alguns dubtes amb el que sents per la teva parella. Possiblement només es tracta d'un període de confusió i et farà bé, parlar-ne amb un bon amic.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Vols millorar la imatge que projectes i podries posar energia en una transformació. Necessitat d'acceptació. Si tens parella, podeu experimentar diferències ideològiques.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

Si mantens una relació sentimental, en aquests dies podries experimentar certa desconfiança o gelosia. Pots fer una inversió en tecnologia. Novetats al sector laboral.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Podries experimentar una mica de tristesa si t'endins massa en els records. Amb el Sol i Urà per Casa VIII, pots rebre algun tipus d'ajut econòmic que ja no esperes.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Una persona, més jove que tu pot fer-se present a la teva vida, amb intencions sentimentals. Possible tensió al sector laboral. Sigues prudent per no fer-ho més difícil.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Els assumptes de parella són favorables, ja sigui per iniciar una relació formal o per establir ponts. Ampliació de contactes. Possible tensió amb un fill adolescent.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Amb Sol i Urà per Casa V, una persona, més jove que tu, et farà saber que li agrades. En l'àmbit laboral, ets ben valorat per l'empresa i a més pots tornar a la normalitat.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

Possible necessitat d'alliberar-te d'un lligam que no et deixa fer el teu camí. Si hi havia diferències amb un fill, es pot donar el diàleg per retrobar-vos cordialment.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

Una persona que viu a prop teu et produeix molta atracció i sembla que cercarà la forma de contactar-hi. Dies de moltes comunicacions escrites i de gran inspiració.

Del 24-04-2020 al 30-04-2020

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. Part del procés cinematogràfic acusada de tinglado. Aperitiu d'aperitiu / 2. Estèrils, però no tant com per no veure néixer l'Ermessenda. Aquests, en canvi, són fatxes / 3. Limiten el sumand. Sempre és al capdamunt de la pila. Poc de poc / 4. Que surtin els números abans que vingui al món el quadrinét. Com a vila osonenca és propietat privada / 5. Usura al 80%. Escanyolit, magre, carquinyoli / 6. Quasi dos. O ajunta bancs o estils de música. Posen límits al barem / 7. Com a escola de mestres és ben corrent. De petit corria pel cel i ara hi pensa / 8. La pedra del moment. L'un s'hi tira pedres, l'altre hi passa la pilota / 9. Il·lustre com sa pròpia firma. Neu remenada a la cuneta / 10. Quina nostàlgia d'aquell senyor que no tenia cap... Sortints no aptes per agafar-s'hi / 11. Força set. L'endemà que la mar hagi mamat massa. Preu lliure / 12. Agafar el pèl, ingerir un glop, entomar un semaler. Té permís per fer marxa enrere / 13. Veterans (amb queixes incorporades). Dispensat perquè ha d'anar al lavabo.

VERTICALS: 1. Però quina culpa en té, es demana, la miserable. Dóna punxes però també podria donar espígol / 2. Com a parlants són paquistanesos. Pixera però molt més elegant / 3. Extrems del Nottingham. Com a ocell és au de franc averany. Extraradi d'extraradi / 4. Tan sentimental que resulta immenjable. Més curts que els sorneguers i més ganduls / 5. L'amor s'hi posa fent el pi. Insecte d'una família força sorneguera, també / 6. Cap de trons. De l'element que tendeix a comportar-se com un elapè. Res desendreçat / 7. Amb un ull mira a Sant Josep i amb l'altre a sant Joan. En Xènius amagat en una perruqueria per tothom / 8. Al cor de tot celta. Peça que s'encorba cap al centre. La primera de classe / 9. L'un feinejarà i el senyor cobrarà l'impost. Pare de Teseu, el que viu al mar / 10. Prou atrevit per provar l'arteriopatia. Amuntegats com si fossin de sorra / 11. No acaba de fer el pes. Emocionant, com només sap ser una R. No acaba de fer el pas / 12. No és pas mèrit de la ment, ans del múscul. Component del feldspat també present a l'espatlla.

SUDOKUS

AMIC

Ompli la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: mitjana

							8	4
5				4	2	6		
		4					2	
	4			6	3	7		
					1			3
6	3		9	5	7	2		
	5				9			6
3	2		8			1		9
		9	5			8		

Dificultat: Difícil

	7			9			5	2
3		9		8				
			7		9	4		
	5			3		9		
		8	6	5			3	7
	8	2					5	7
	4			2			6	
6			1				3	

SOLUCIONS

4	1	9	8	3	6	5	3	7	2
3	2	6	8	7	4	1	5	9	
8	5	7	1	2	9	4	3	6	
6	3	1	9	5	7	2	4	8	
2	7	5	4	8	1	9	6	3	
9	4	8	2	6	3	7	1	5	
1	6	4	3	9	8	5	2	7	
5	8	3	7	4	2	6	9	1	
7	9	2	6	1	5	3	8	4	

Dificultat: mitjana

6	9	5	1	7	8	3	2	4	
7	4	3	9	2	5	6	1	8	
1	8	2	4	6	3	5	7	9	
9	1	8	6	5	4	2	3	7	
4	5	7	8	3	2	9	6	1	
2	3	6	7	1	9	4	8	5	
3	2	9	5	8	1	7	4	6	
5	6	1	2	4	7	8	9	3	
8	7	4	3	9	6	1	5	2	

Dificultat: difícil

A	I	S	E	X	C	U	S	A	T
R	E	N	D	R	E	T	P	A	
R	I	S	A	G	A	P			
N	O	R	I	X	E	N	T	S	
I	N	S	I	G	N	E	U	N	E
R	A	V	L	A	D	A			
O	R	M	A	L	F	R	A	R	E
F	U	S	I	O	N	A	B	M	
S	U	R	N	Y	I	C	R	I	S
U	A	D	R	I	N	S	E	V	A
D	N	O	V	E	T	A	T	P	
R	M	E	S	U	L	T	R	E	S
U	N	T	A	T	G	E	A	P	E

Ara més que mai necessitem estar ben informats

Per només **29€**
podeu llegir durant
tres mesos **EL 9 NOU**
en format digital

Per saber com afecta a la comarca i a la nostra vida quotidiana l'aparició del coronavirus, llegiu **EL 9 NOU**

La informació de proximitat explicada amb rigor

Informeu-vos a través d'un mitjà de confiança

Aproveiteu l'oportunitat. Doneu-vos d'alta a través d'**el9nou.cat** o trucant al **93 889 49 49** i demaneu per subscripcions

QUIOSC DIGITAL

Si no disposeu d'un punt de venda proper per comprar **EL 9 NOU**, ara podeu accedir a la versió impresa en format digital per llegir-la des de qualsevol dispositiu. Podeu comprar exemplars solts o edicions endarrerides. Com fer-ho?

- 1. Entreu a EL9NOU.CAT.** Seleccioneu la pestanya "Quiosc digital" a la capçalera de la web o a la imatge de portada del diari.
- 2. Trieu l'edició.** Escolliu l'exemplar d'**EL 9 NOU** del dia que vulgueu. Pagueu amb targeta de crèdit amb totes les garanties de seguretat.
- 3. Llegiu el diari.** El teniu disponible al telèfon, a la tauleta o a l'ordinador quan vulgueu.